

KORTÁRS

ÉPÍTÉSZETI

KÖZPONT

1111 BUDAPEST, BARTÓK BÉLA ÚT 10-12.

KEK.ORG.HU

INFO@KEK.ORG.HU

+ 36 30 522 5994

Szakmai beszámoló 2023

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata felé

A Budapest VII. kerület, belterület 34128 helyrajzi számon nyilvántartott, természetben a 1077 Budapest, Kis Diófa u. 4. szám alatti ingatlan területén a KÉK által 2016-ban az Önkormányzat megbízásából kialakított és jelenleg is sikeresen működtetett Kisdiófa Közösségi Kert szervezéséről és üzemeltetéséről.

Szakmai Partner: **Kortárs Építészeti Központ (KÉK)** (www.kek.org.hu)

Közösségi Kertek (www.kozossegikertek.hu)

Együttműködési megállapodás aláírása és időtartama: **2023.03.29.-2024.03.31.**

Általános bemutatás

A **Kortárs Építészeti Központ** (KÉK) 2010-ben Magyarországon először kezdett el foglalkozni a külföldön már ismert közösségi kertek meghonosításával, dolgozta ki ennek módszertanát, hazai környezetre adaptálható modelljeit, emellett oktatással, tanácsadással, tudásbázis kidolgozásával segítette a mára jórészt önszerveződővé vált mozgalom kialakulását. Alapítványunk számos közösségi- és iskola-kert létrejöttében vett részt szakmai partnerként, és jelenleg is öt közösségi kertet működtetünk, amelyek a városi kertészkedés fortélyainak megismertetése mellett számos további funkciót lát el: a kert találkozási pontként, kulturális-közösségi térként működik, környezeti és társadalmi hatásai ma már mérhetőek, de egyúttal innovációs platform is különböző élhető és fenntartható városi megoldások, eszközök teszteléséhez, elterjesztéséhez, szemléletformáló tevékenységhez.

Az önellátás kicsiben történő kipróbálására alkalmas városi kertészkedés különböző korú és háttérű embereket szervez közösségbe, akik a közös kertészkedés során elsajátított készségeiket és megváltozott szemléletüket az élet más területein is gyakorolják: erősödik együttműködési készségük, felelősségérzetük, környezettudatos, egymás munkáját megbecsülő lakói a városnak.

„Hiszünk abban, hogy az egyén jó példája követhető, tevékenységünkkel hozzájárulunk lakókörnyezetünk és városunk mikroklimájának javulásához, valamint egy környezettudatos és fenntartható életmód elterjesztéséhez.”

Előzmények

Az Önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő ingatlanterületen, a Kis Diófa u. 4. szám alatt a Kortárs Építészeti Központ szakmai vezetésével 2016-ban kialakított, és azóta is *(önkormányzati támogatás és/vagy hozzájárulás nélkül)* kiemelkedő szakmai sikerességgel működtetett Kisdiófa Közösségi Kertben, városi klímaadaptációs pilot helyszínként és szemléletformáló szakmai és közösségi platformként működik.

Az egyeztetések a szoft programok megvalósítására 2022. tavasza óta zajlottak az Alapítvány és az Önkormányzat között, ennek keretében – az írásban benyújtott ajánlatunk alapján már a júniusi Nyílt Napra gazdag közösségi, szakmai és kulturális programot szerveztünk *(tekintettel arra, hogy ezeknek hosszabb a szervezési, egyeztetési és az előadók, fellépők befoglalásának az átfutási ideje, a szerződés késedelmes aláírása miatt már nem tudtuk lemondani!)*

A 2022.06.30-án kelt Együttműködési megállapodás (pro-bono működtetés és üzemeltetés) 1.2. pontja szerint:

„Az Önkormányzat elkötelezte magát a környezetvédelem és lakosai egészségének védelme mellett. Ennek keretében törekszik partnerségek kialakítására, melyek segítik ezen célkitűzései megvalósításában.”

A Kert működtetés és szemléletformáló tevékenység főbb elemei

- A közösség bevonása
- Oktatási tanparcellák, emelt ágyások, komposztárolók megépítése, működtetése
- Kertészeti, szemléletformáló, klímaadaptációs és közösségfejlesztő programok szervezése
- Kerületi oktatási és szociális intézményekkel kapcsolatfelvétel
- Kulturális, közösségi és szakmai események
- Kutatói és oktató célpont
- Szakmai gyakornokok folyamatos foglalkoztatása

Célok elérése

A projekt elsődleges célja Erzsébetváros Önkormányzatának kijelölt ingatlanterületén Községi Kert keretében közösségfejlesztés és szemléletformáló programok megtartása volt, kiterjesztve a lakosság és a széles nagyközönség számára.

A Kert a **Kortárs Építészeti Központ (KÉK)**, *-mint szakmai szervező- Községi Kertek* programjának keretében, valamint a kertközösség összefogásával és bevonásával alakult ki, ezáltal egy közösségépítő kezdeményezésnek is tekinthető.

Emellett a projekt rávilágít a közösségi és környezettudatos gondolkodás fontosságára, azok megőrzésére és fejlesztésének szükségességére, ezáltal hozzájárult a társadalmi innovációt segítő kortárs gondolkodás, tudatos és klímabarát városhasználat terjedéséhez is.

A minden hónap első szombatjára ún. „Nyílt Nap”-okat a széles nagyközönség számára szervezzük, továbbá a helyszín, mint közösségi találkozási platform teret adott számos kulturális és közösségi eseménynek is.

Becsatlakoztunk és helyszínt adtunk hazai kistermelői piac átvevő pontjaként idén is!

Kiemelten nagy az érdeklődés az iránt, hogy a környező lakóházakból, gasztronómiai vállalkozásokból hová adhatnak le komposztba szánt konyhai szerves zöldhulladékot, ezért a KÉK rendkívül fontosnak tartja a **lakossági komposztleadó pontok hálózatának, ún. „közösségi komposztálás” kialakítását és működtetését, ezért márciustól októberig heti rendszerességgel átvevő/leadó fogadó órákat szerveztünk meg a parcellaművelő kertészek közreműködésével, gyakran komposzt-oktatással is kiegészítve.**

Résztevők bevonása, közösségi események, szakmai és közösségi programok a Kisdiófa Községi Kertben 2022. június és október között:

Márciustól újra minden hétfő félután

2023. Március 4., SZOMBAT, 10:00–18:00

Évadnyitó közös Kert-rendező Vol.1.

<https://www.facebook.com/events/1248631486087554/?ref=newsfeed>

2023. Március 6., HÉTFŐ, 18:00–19:00

Ne hagyd ki!!! Minden, amit a városi komposztálásról tudni kell – de eddig nem merted megkérdezni... Komposztelőadás a Humusz Szövetséggel

<https://www.facebook.com/events/1573404733134254/?ref=newsfeed>

2023. Március 11. SZOMBAT 14:00-18:00

Bútor festés és Kert-rendező

<https://www.facebook.com/events/193292936733119/?ref=newsfeed>

2023. Március 18. SZOMBAT 12:00-17:00

Közös Kert-rendező és ágyások beültetése

<https://www.facebook.com/events/638303941390707/?ref=newsfeed>

2023. Április 01. SZOMBAT 10:00-18:00 Nyílt nap és Projektátadó

(a havonta ismétlődő nyílt napok programjait sajnos nem őrzi meg a fb – mindig az utolsó esemény az, ami felülírja az összes többi visszamenőleg is!)

Az április 1-i Nyílt Napon gazdag programmal várunk minden kedves érdeklődőt:

10:00-13:00 óra között a @Messzelátó Egyesület elhozza nektek a bringaturmixot, és magbomba készítés is lesz.

Egyidejűleg Húsvétra előkészülő kézműveskedéssel is készülnek.

A Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ animátorai arcfestéssel szeretnék felvidítani a gyerekek délelőttjét.

11:00 VII. kerület Erzsébetváros önkormányzata és a

Budapest Főváros TÉR-KÖZ pályázati projektjének átadása

11:30 Bemutatkozik a kerületi Klíma Iroda

13:00 Parcella jelölő készítés cserépre, fára (főleg kert-tagoknak)

14:00 Növényjelölő készítés alternatív anyagokból és kavics festés (bárminek, akár otthonra , telekre..)

Inspirációnak: <https://www.facebook.com/media/set/...>

15:00 DIY kozmetikumok kerti alapanyagok felhasználásával

Buschor Judittal @<https://www.facebook.com/naturpolc>

A részvétel nyilvános és ingyenes!

https://www.facebook.com/events/3307229346194651/3307229369527982/?active_tab=about

2023. Április 03. HÉTFŐ 18:00-18:30

Tanyáról egyenesen a húsvéti asztalra... Termelői Községi Átvevőpont

<https://www.facebook.com/events/6075748489139369/?ref=newsfeed>

2023. Április 04. KEDD 17:00-18:45

Kerti filozófia (októberig minden hónap első keddjén)

<https://www.facebook.com/events/582333807159946/?ref=newsfeed>

2023. Április 22. SZOMBAT, 12:30–18:00 (Auchan Alapítvány-sorozat)

Egészséges kert, Kert és egészség a Föld napján!

<https://www.facebook.com/events/766362314837509/?ref=newsfeed>

2023. Május 2. KEDD, 17:00–18:45

Kerti filozófia

<https://www.facebook.com/events/900234047925683/?ref=newsfeed>

2023. Május 6. SZOMBAT, 10:30-18:00 (Nyílt nappal egybe kötött Auchan Alapítvány-sorozat)

<https://www.facebook.com/events/625316122792052/?ref=newsfeed>

Gyertek velünk a gyönyörű Kisdiófa Közösségi Kertbe most szombaton, május 6-án kóstolni, fermentálni, szezonális zöldségekről tanulni, nagyon jó lesz!

A Nyílt Nap keretében izgalmas gasztro és az egészséges táplálkozás köré szerveződő programokkal és szuper előadókkal, foglalkozásokkal várunk benneteket:

<https://www.facebook.com/events/625316122792052>

10:30-12:00

Dél előtt a **KOLLABOR** várja a gyerekeket, akik már legalább 10 évesek és szeretnek beszabadulni a konyhába. Rendhagyó módon kerti környezetben készíthetnek hozzáértő csapattal turmixokat, kenyérre való kencéket és a „golyózó” tehetséget is teszteljük, hogy az édesség se maradjon el.

Ezután már készíthetitek magatoknak az uzsonnát! Hogy ne termeljünk szemetet, kérünk, hozzatok magatokkal tálkát és poharat, vagy ha hazavinnétek amit készítettetek, egy uzsonnás dobozt is. 😊

10:30 és 12 óra között 3 csoportban várjuk a lelkes jelentkezőket. Az esemény ingyenes, de kérlek, regisztrálj, hogy gyermekednek biztosan legyen helye!

<https://www.facebook.com/KozossegiKertek/posts/pfbid0252n3UifpBZHtQGtoV7JvkK3a48DczmzWnJCuAsBpd81FWCtdocxsSoEevrQiUJYHI>

12:30-14:00

 FERMENTÁLUNK! Hogy a felnőttek se unatkozzanak, Szende Gabriella bevezet minket a fermentálás alapjaiba, és megtudhatjuk, miért és mi mindenre jó laktofermentált zöldségeket, ételeket fogyasztani, közben pedig be is mutatja nekünk, hogy ez a csodálatos folyamat, ami a laktobaktériumok és a türelem közös gyümölcse, milyen kicsi erőfeszítést igényel a részünkről.

14:30-16:00

 Zöldségek a profi konyhában – főszerepben, nem köretként! Ádám Csaba, a korábbi Olimpia Vendéglő immáron vegetáriánus séfje mesél arról, mi vezetett nála a hús elhagyásához, milyen ezen az úton járni és hogyan lehet csodálatos menüket készíteni húsmentesen is. Csaba sem hagy minket kóstoló nélkül, gyertek, ne hagyjátok ki!

Interjú Csabával, hogy őt is megismerjétek:

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=629122772576642&set=a.479465774209010>

<https://chiliesvanilia.hu/.../ez-igy-nem-mehet-tovabb.../>

16:30-18:00

 Chili & Vanilia - Mautner Zsófi konyhája

Zsófi szintén odavan a zöldségekért, rengeteget és nagyon színesen használ is a konyhájában, ebbe kapunk most mi is bepillantást. Honnan jönnek a kedvenc alapanyagok, mit lehet kezdeni egy-egy zöldség olyan részével, ami eddig a kukában landolt nálatok...a tőle megszokott kreativitással.

<https://chiliesvanilia.hu/>

Az egész program a @Kisdiófa Községi Kertben zajlik, ahol májusban már minden zöldül és rengeteg fűszernövény is megterem. A rendezvényt szeretnénk fenntartható módon megtartani, a részvétel ingyenes, de kérünk, REGISZTRÁLJ, hogy tudjuk, nagyjából hány embert várhatunk, mennyi alapanyagra lesz szükségünk.

<https://forms.gle/cKq7yLKO VX7of4AP9>

2023. Május 31. SZERDA, 18:00–19:30

Illatos, színes nyári konyha – zöldségzserekkel az egészségünkért

<https://www.facebook.com/events/6203595836398065/?ref=newsfeed>

2023. Június 03. SZOMBAT, 10:00–18:00 Nyílt nap

10:30-11:30 Zeneovis foglalkozás

<https://www.facebook.com/events/222923703826681/?ref=newsfeed>

12.00-18:00 Garázsvásár

<https://www.facebook.com/events/263791342675227/?ref=newsfeed>

18:00-tól Tárnok Marica – Mesék felnőtteknek

<https://www.facebook.com/events/774134497577508/?ref=newsfeed>

2023. Július 1. SZOMBAT, 10:00-18:00 Nyílt nap és esti koncert

2023. Július 10., HÉTFŐ, 18:00–18:30

Termelői málna _ Községi Átvevőpont

<https://www.facebook.com/events/237163342582767/?ref=newsfeed>

2023. Július 11., KEDD 18:00-19:30

Kerti filozófia

<https://www.facebook.com/events/931880731210051/?ref=newsfeed>

2023. Augusztus 08., KEDD 18:00-19:30

Kerti filozófia

<https://www.facebook.com/events/567699665386699/?ref=newsfeed>

2023. Szeptember 02. SZOMBAT, 10:00-18:00

Nyílt nap és Községi Kertek Éjszakája!

15:00-16:00 kertészeti előadás: Egy Kertész Kertje a Pilisszentekereszten – A Kisdiófa Kertben!

<https://www.facebook.com/events/681293340553699/>

18:00-19:30 Fűben, fában mesék – Tárnok Maricával

<https://www.facebook.com/events/601309175539200/?ref=newsfeed>

2023. Szeptember 04. 18:00-18:30

Termelői málna _ Községi Átvevőpont

<https://www.facebook.com/events/696649582326710/?ref=newsfeed>

2023. Szeptember 12. KEDD, 18:00-19:45

Kerti filozófia

<https://www.facebook.com/events/610423364540050/?ref=newsfeed>

2023. Szeptember 16. SZOMBAT

Nyitott Nap special editin / A Kisdiófa Közösségi Kert 7. éves születésnapja

12:00 órától pamutkosár fonó workshop

16:00 órától közös főzés

18:00 órától közös vacsi a kert-tagokkal (bográcsban készült ratatouille és csirke saslik grillezve, kürtőskalács, stb...)

19:00 órától Mérnök Zenekar autentikus népzenei koncertje

<https://www.facebook.com/events/1368687783727893/>

2023. Szeptember 20. SZERDA, 18:30-20:00

KERTMOZI I.: A tölgy – Az erdő szíve

<https://www.facebook.com/events/690368196274205/?ref=newsfeed>

2023. Szeptember 28. CSÜTÖRTÖK, 18:30-20:15

KERTMOZI II.: A vörös teknős

<https://www.facebook.com/events/1272040657527227/?ref=newsfeed>

2023. Október 04. SZERDA, 18:30-20:00

KERTMOZI III.: Speaking Gardens – The Berlin urban gardening movement

<https://www.facebook.com/events/1389569948440373/>

2023. Október 07. SZOMBAT, 19:00-20:30

KERTMOZI IV.: TOGETHER WE GROW

<https://www.facebook.com/events/822335406031647/?ref=newsfeed>

2023. Október 10. KEDD, 18:00-19:30

Kerti filozófia

<https://www.facebook.com/events/364700615881168/?ref=newsfeed>

2023. November 06. HÉTFŐ 17:00-18:00

Krumpli, hagyma, alma termelői vásár _ Közösségi Átvevő Pont

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=642559404732877&set=a.482666794055473>

2023. November 07. KEDD, 18:00-19:45

Kerti filozófia (évadzáró)

<https://www.facebook.com/events/275655525448736/?ref=newsfeed>

Fentiekén túl számos további közösségi kezdeményezésű program jött létre a kertészek szervezésében is pl.: gyereknap, közös főzések, adventi gyertyagyújtás, forraltborozás, az egyik újabb kerttagunk pedig „közösségi horgolás” címszó alatt horgolási tudását adta tovább textilkosárkák készítésére a tanulni vágyóknak, stb.

Néhány esemény, amiket kerttagjaink maguk szerveztek a kertbe iskolákkal, óvodával:

2023. Március 23. CSÜTÖRTÖK délelőtt

A Dob utcai óvodások tettek nálunk kertlátogatást.

2023. Május 09. KEDD délelőtt

Kertlátogatás a Veres Pálné Gimnáziumtól, 45-60 perces program.

A fenntarthatósági hét keretében jöttek, további környezettudatosságra növelő programok mellett ez volt az egyik programpontjuk: megismerték a közösségi kert működését, láttak egyet működő valójában – a szervezők játékkal, beszélgetéssel és a kérdéseik megválaszolásával készültek nekik.

2023. Május 09. KEDD délelőtt

A Veres Pálné Gimi után még aznapra a Kürt Alapítványi Gimnázium egy 4 fős csapata is bejelentkezett – az ő kérésük egy KÉK-es interjú volt. Meséltünk a kert működéséről, hogy mi az a közösségi kert, milyen szerepeket tölt be, ők pedig a nap végén visszatértek az iskolába és minden csapat előadást tartott abból, ahol napközben jártak.

2023. Június 01. CSÜTÖRTÖK délelőtt

Egy 25-30 fős diákcsoport látogatott el a kertbe egy virginiai egyetemről, tanulmányi úton jártak nálunk, továbbá az Energiaklubot is meglátogatták.

2023. Június 14. SZERDA délelőtt

Reggel 9-re a Szabad Waldorf Gimnázium két tanára és 15 tanulója érkezett a kertbe, az általuk szervezett „Budapest titkos kertjeit felfedező napok” programjuk keretében.

Fejlesztési és tovább lépési lehetőségek

A Kisdiófa Kert továbbra is számos fejlesztési lehetőséget rejt magában. Kedvező földrajzi adottsága, városi beágyazottsága, mérete, valamint a mostanra összekovácsolódott, aktív és motivált kertközössége kiváló alapot biztosít a közösségi kertre épülő innovatív fejlesztések megvalósításához.

(A nyáron a kertben született kismacskák - habár a macskák jelenléte nem támogatott a kertben, de a természet nem mindig igazodik a szabályokhoz - végül mind szerető gazdákra találtak, többen kerttagok családtagjaivá váltak.)

A projekt hosszú távú célja, hogy a Kert is hozzájáruljon az ökotudatos városhasználati formák elterjesztéséhez, a városi fenntarthatóság szempontjából releváns fogalmak közérthetővé tételéhez (pl. ezért is fogadunk nagy szeretettel minden oktatásban résztvevő csoportot, akiket csak kerttagjaink odaszerveztek).

Elérendő cél továbbá a társadalom és az élhető városi klímaadaptáció szempontjából releváns eszközök módszerek bevezetése és megismertetése. Kialakítható lenne olyan „tanösvény”, amelyeken végig haladva megismerhetők, oktathatók a fenntartható, környezet- és klímatudatos városi léthez, energiagazdálkodáshoz, hulladékgazdálkodáshoz, általában a fizikai

környezet fenntarthatóvá tételéhez, a városi klíma-adaptációhoz kapcsolódó, városi és az egyén szintjén alkalmazható (technikai) megoldások is.

Ennek szellemében célunk esővízmegtartó, „locsolásmentes kert” kialakítása lépésenként, ennek első lépéseként már kialakításra került 630 literes esővízgyűjtő, amit a kerttagok lelkesen használnak és tartanak karban.

Kertünk továbbra is vegyszermentes, és támogatjuk a talajbolygatás nélküli művelést.

Véleményünk szerint az Önkormányzat zöldfelületnővelési, városi klímaadaptációs, mitigációs céljainak, valamint a fenntartható fejlődési elvekhez igazodva a közösség és a lakókörnyezet bevonásával a KÉK Közösségi kertek projektjének keretében a Kisdiófa Közösségi Kert a társadalmi-környezeti szempontból fenntartható innovációk létrehozásának és elterjesztésének hazai mintaprojektjévé válhatna.

Megjelenések, nyilvánosság

Maga a program évek óta, illetve a Kisdiófa Közösségi Kertet is rendkívül nagy érdeklődés övezi a média minden területéről, és azóta is folyamatos az érdeklődés a közösségi kertészkedés iránt. Folyamatosak a megkeresések interjúkérésekkel kapcsolatban nyomtatott és online cikkben, videó- és fotó dokumentációkban, az irodában pedig folyamatosan csörög a telefon és kapjuk az e-maileket csatlakozási szándékról, kertészeti kérdésekről, komposztleadó helyként való nyitva tartásról és mindenféle kerttel és kertészkedéssel kapcsolatos tanácsadásról...stb.

Fotóválogatás

(a teljesség igénye nélkül, a továbbiak az események felsorolása alatt, linkelve)

